



Naturskyddsföreningen
Lund

Våren 2025



LNF bevakar naturens intressen året om

LNF:s styrelse 2024/25

Gertrud Berger		0730 980148	gertrudlube@gmail.com
Ingela Björck	vice ordf.	0736 696292	ingela.a.e.bjorck@gmail.com
Tomas Björnsson		0708 138158	cicero@rtb.se
Per Blomberg	ordförande	0702 367849	per_blomberg@hotmail.com
Patrik Gyland		0708 530831	patrik@progressaplus.se
Linda Hartman		0730 505686	linda.i.hartman@gmail.com
Christina Jacobsson		0709 148113	christina-jacobsson@hotmail.com
Kent Lundgren		0706 069876	lundgren.kent@gmail.com
Lars Nerpin		046 2113489	larsnerpin@outlook.com
Staffan Nilsson	kassör	0738 433494	staffan.u.nilsson@gmail.com
Salme Portinson		0703 204889	salme.portinson@gmail.com
Leif Runeson	sekreterare	046 139131	leif.runeson@hotmail.com
Peter Sondhauss		0728 710086	peter.sondhauss@gmail.com
Cecilia Wide		0706 377341	cecilia.wide@gmail.com

Kontakta Lunds Naturskyddsförening

E-post: lund@naturskyddsforeningen.se

Webbadress: lund.naturskyddsforeningen.se

Facebookadress: facebook.com/naturskyddsforeningenlund

Instagram: [@lundsnaturskyddsforening](https://instagram.com/@lundsnaturskyddsforening)

Postadress: c/o Blomberg, Sofiaparken 3B, 22241 Lund

Meddela din e-postadress till oss

så får du våra utskick några gånger per år.

Omslagsbild: Katya Hast-Ekström.

Layout: Irene Persson. Tryck: Exakta Print AB, Malmö, 2025.

Ordföranden har ordet

Våren innebär ljusare tider även om det kan kännas tungt med alla utmaningar som vi står inför när det gäller naturvård, klimatåtgärder och hållbar utveckling.

Passa på att ge dig ut i naturen och hämta kraft. Följ gärna med på någon av våra utflykter och lär dig mer om klimat- och miljövård på föreläsningarna i stadsbiblioteket.

Vill du engagera dig mer för naturen så är du välkommen till startmötet och våra arbetsgrupper med olika inriktning. Mer information om grupperna finns längre fram i programbladet.

I vår fokuserar Lunds naturskyddsförening på den akuta klimat-krisen och bristen på åtgärder från politiker och andra beslutsfattare. Tomas Björnsson har skrivit en sammanfattning av utmaningen och varför den är så svår att lösa. En längre version kan du hitta på föreningens hemsida lund.naturskyddsforeningen.se.

Vi ses på vårens aktiviteter!

Per Blomberg



Merparten av nuvarande styrelse. Fr vä: Gertrud Berger, Tomas Björnsson, Linda Hartman, Staffan Nilsson, Ingela Björck, Per Blomberg, Christina Jacobsson, Leif Runeson, Patrik Gyland. Foto: Kent Lundgren.



Linnebjär när vitsipporna blommar. Foto: Salme Portinson.

Program våren 2025

Varmt välkomna till vårens program med utflykter, föreläsningar, studiecirkel, arbetsgrupper och andra arrangemang i föreningen.

Lite praktisk information:

- Titta alltid på hemsidan inför ett visst arrangemang, så att ingenting ändrats eller blivit inställt. För kollektivresor, se Skånetrafikens hemsida eller app för aktuella buss- och tågtider.
- Vid utflykter, välj kläder efter väder samt rejäla skor. Glöm inte sittunderlag och fika!
- Hundar får följa med, men ska hållas i koppel.
- Om något är oklart, ring respektive kontaktperson.

Föreläsningarna ges i Atriumgården på Lunds stadsbibliotek kl 18 – ca 19:30, inkl. efterföljande frågestund och diskussion. Det är fri entré och ingen föransmälan behövs.

Föreläsningarna arrangeras i samarbete mellan Lunds Naturskyddsförening, Hållbarhetsforum vid Lunds universitet och Stadsbiblioteket.

Kontakt: Salme Portinson, salme.portinson@gmail.com, 0703-204889.

Tor 6 feb

Startmöte

Är du ny i föreningen eller har varit med ett tag och vill veta mer och blir mer aktiv? Kom då till vårens startmöte på Fontänhuset, Magle Stora Kyrkogata 5 (2:a vån., ingång från gården) kl 19:00.

Vi inleder med ett föredrag om klimatsmart semester med cykel och tåg. Föreningen presenterar sedan sitt arbete och de sex

arbetsgrupperna: plangruppen, klimatgruppen, cykelgruppen, handla miljövänligt-gruppen, programgruppen och naturvårdsgruppen. Fältbiologerna finns också på plats för att informera om sin verksamhet för er mellan 12 och 25 år.

Kontakt: Per Blomberg, 0702-367849, och respektive arbetsgrupp, se sid. 18-19.

Sön 9 feb

Solcellskonferens

Naturskyddsföreningen i Skåne ordnar en solcellskonferens med inriktning mot större anläggningar på åkermark. Platsen är Stadshallens Botulfshörna kl 10-16, inträdet är gratis och kräver ingen anmälan. Mer info finns på skane.naturskyddsforeningen.se.

Kontakt: Bengt Jürs
0709-600555.



Höjeå vid Värpinge by.
Foto: Salme Portinson.

Tis 25 feb

Naturfotomöte

Är du intresserad av att fotografera och filma i naturen i lundatrakten? Vill du inspirera andra och inspireras av andra och få tips på bra platser att besöka? Kom då till Fältbiologernas lokal på Blidvädersvägen 6G i Lund kl 19:00. Ta med dig fem bilder från lundatrakten som du vill diskutera med andra. Om det finns intresse kan vi bilda en naturfotogrupp som mer aktivt dokumenterar naturen i Lunds kommun och publicerar bilder i programbladet och på vår hemsida.

Kontakt: Per Blomberg
per_blomberg@hotmail.com
0702-367849

Ons 26 feb

Under olivträdet – om våra hungriga jordar från Toscana till Skåne (föreläsning)

Håkan Wallander är professor i markbiologi vid Lunds universitet och en av Sveriges främsta experter på jord, mull och markens ekologi och näring. Han deltar flitigt i media och har tidigare medverkat i en rad

populärvetenskapliga böcker. Håkan kommer att prata om sina erfarenheter av att odla oliver i Toscana men även dela med sig av erfarenheter från sin forskning om jordbildning på vulkanön Surtsey utanför Islands kust.

Ons 5 mars

AI och vår kunskap om klimatet (föreläsning)

Sociala medier, sökmotorer, och generativ AI påverkar vår kunskap om miljö- och klimatfrågor. På vilket sätt styr algoritmer och digitala tjänster normer och förståelse för klimatförändringarna? Jutta Haider är professor i biblioteks- och informationsvetenskap på Högskolan i Borås och forskar om digitala kulturer och informationskunnighet med fokus på miljökommunikation.

Ons 12 mars

Drömmarna vi tillsammans drömmer (föreläsning)

Niklas Rådström är författare, poet och dramatiker och har publicerat drygt fyrtio böcker i olika genrer. I senaste romanen Drömmarna vi tillsammans

drömmer från 2024 skildrar han samtidigt den viktigaste fråga, klimatkrisen, med poetisk fantasi och spänningsromanens driv. Hör honom berätta om boken i samtal med Cecilia Lindgren, bibliotekarie på Stadsbiblioteket.

Lör 15 mars

Naturvårdskonferens

Lunds Naturskyddsförening ordnar en heldag om naturvård i Stadshallen kl 10-16. Syftet är att naturvårdsintresserade ska träffas och inspireras till engagemang och åtgärder. Vi hoppas även att fler ansluter sig till föreningens naturvårdsgrupp. Mer information om konferensen kommer på föreningens hemsida. Arrangemanget är gratis och kräver ingen anmälan.

Kontakt: Per Blomberg
per_bloomberg@hotmail.com
0702-367849

Ons 19 mars

Den mikrobiella jordbruksrevolutionen (föreläsning)

Med hjälp av mikroorganismer kan man skapa produkter som är identiska med kött, mjölk och ägg, utan att djur är inblandade i produktionen. Det har beskrivits som den största förändringen av människans matproduktion på 12 000 år. Sociologen och matforskaren Tobias Linné dyker ner i visionerna om hur mat producerad av mikroorganismer kan förändra såväl människors ätande som jordbruket som vi känner det, och i förlängningen hela livsmedelssystemet. Hur kan ett skifte till mikrobiellt odlad mat se ut? Vilka utmaningar finns?

Tor 20 mars

Årsstämma med mingel och föredrag

Du kallas härmed till föreningens ordinarie årsstämma, då vi ska välja styrelse, revisorer och valberedning för det kommande året. Plats: Lunds Fontänhus på Magle Stora Kyrkogata 5, 2:a våningen, ingång från gårdssidan.

Vi börjar med fika och mingel

kl 18:30. Då kan du diskutera föreningens arbete med oss och gå med i någon av våra grupper om du inte redan har gjort det.

Tomas Björnsson föreläser om klimatkrisen kl 19:00. Årsstämman börjar kl 20:00.

Vill du bli aktiv i föreningens styrelse eller har du förslag på någon ledamot? Hör då av dig till valberedningen, Helena Björn, helena.bjorn@telia.com.

Kontakt: Per Blomberg
per_blomberg@hotmail.com
0702-367849

Ons 26 mars

Förebyggande skyfallsarbete (föreläsning)

Intensiva skyfall inträffar varje år på flera platser i Sverige, i sig inte uppseendeväckande, men det blir kortare och kortare mellan gångerna och samstämmiga röster ser klimatförändringarna som orsak till problemet. Hur väl rustade är vi för kraftiga regn? Axel Sahlin, skyfallsstrateg i Lunds kommun, berättar om hur förebyggande skyfallsarbete bedrivs på samhälls nivå och vad du som individ kan göra.

Ons 2 apr

Gör plats för cykeln (föreläsning)

Experter är eniga om att bilismen måste minska rejält för miljöns och klimatets skull. Trots det planeras trafiken fortfarande med bilen som utgångspunkt och lösningar som gynnar cykling hamnar i skymundan. Janet van der Meulen, doktor vid LTH, har utifrån ett maktperspektiv studerat bilnormens starka fäste i nationell planering och hur detta påverkar både lokal och regional

planering. Hon kommer även att diskutera vilka förändringar som behövs för en mer hållbar trafikplanering.

Sön 6 apr

Guidning i Skytteskogen

Naturvårdsbiolog Gunilla Lundh vid Länsstyrelsen i Skåne guidar oss i det framtida naturreservatet Skytteskogen, öster om Södra Sandby. Vi besöker området när vårfloran går i blom och fågel-sången börjar bli intensiv.



Foto: Jens Portinson Hylander.

Samling med cyklar kl 9:00 vid Jubileumsstenen i Tusenårs-lunden intill Hardebergaspåret och sedan vid Södra Sandby busstation kl 09:30, för gemensam cykelfärd till Skytteskogen vid Hällestadsvägen, strax öster om samhället. Vi beräknar att vara klara innan klockan 12.

Kontakt: Per Blomberg
per_blowberg@hotmail.com
0702-367849

Sön 13 apr

Vårflora i Dalby Söderskog

I mitten av april blommar den rika vårfloran i Dalby Söderskog som bäst. Hålnunneört och sippor täcker marken. Under ledning av Staffan Nilsson går vi en runda i området och upplever blomsterprakten. Promenaden är nybörjarvänlig. Utfärden är ett samarbete med Lunds Botaniska Förening.

Samling kl. 10:25 vid Dalby Söderskogs p-plats. Buss 159 avgår från Lund C kl. 10:00.

Kontakt: Staffan Nilsson
staffan.u.nilsson@gmail.com
0738-433494



Vättersos i Dalby Söderskog. Foto: Staffan Nilsson

Lör 26 apr

Klädbyttardagen

Klädbyteri är nu nästan en folkrörelse: förra våren var det i hela landet 14 000 personer som var med och bytte kläder, och 65 000 plagg fick nya ägare – en enorm besparing av vatten, kemikalier och klimatutsläpp jämfört med samma mängd nyttillverkade kläder.

LNF ordnade två klädbyttardagar förra året, och nu är det dags igen. Kl 10-12 på lördagen kan man lämna in max 5 hela och rena plagg på Stadsbiblioteket i Lund, och hämta ut lika många "nya" plagg kl 13-15.30. De kläder som ev. inte får någon ny ägare lämnas till en av Lunds ideella secondhand-affärer.

Kontakt: Christina Jacobsson
christina-jacobsson@hotmail.com

Sön 4 maj

Fågelskådning på cykel till Stångby våtmark

I slutet av april har allt fler av vårens fåglar börjat återvända. Under ledning av Gunnar Holmstedt ger vi oss ut på en cykeltur till Stångby våtmark norr om Lund. Våtmarken lockar till sig

många rastande fåglar. Vi utgår från stationen i Stångby och cyklar ut tillsammans. Ta gärna med kikare för att få bästa behållningen av utfärden.

Samling kl. 08:00 vid Stångby station.

Kontakt: Staffan Nilsson
staffan.u.nilsson@gmail.com
0738-433494

Mån 5 – lör 10 maj

Hållbarhetsveckan 2025

Hållbarhetsveckan är ett årligt arrangemang i Lund där Lunds universitet och Lunds kommun fyller en vecka med aktiviteter kring hållbarhet. Det är en vecka med diskussion och aktion, allvarliga frågeställningar och hoppfulla framtidsvisioner.

Samtliga programpunkter är kostnadsfria och öppna för alla. Programmet släpps i april 2025. Se även: hallbarhet.lu.se

Lunchvandring (som en del i Hållbarhetsveckan)

För information se:
lund.naturskyddsforeningen.se.

Tor 8 maj

Cykelutfärd till Fels mosse, en oas på Lundaslätten

Denna torsdagskväll guidar naturvårdsbiologen Peter Johnsen vid Fels Mosse, på gränsen mellan Lunds och Lomma kommuner, och berättar om områdets historia och naturvärden. Vi samlas med cyklar vid Lund C, Västra stations- torget, kl 17:30 och cyklar sedan gemensamt till platsen för att börja guidningen klockan 18:00 (passerar parkeringen vid Nöbbelövs mosse 17:50 som alternativ mötesplats). Guidningen tar cirka en och en halv timma.

Kontakt: Gertrud Berger
gertrudlube@gmail.com
0730-980148

Tis 13 maj

Florapromenad i Alnarpsparken

Alnarpsparken bjuder på ett överdåd av blomning i maj. Under ledning av Karin Svensson och Tomas Persson botaniserar vi bland de vilda arterna i lunden, men vi tittar också på några av de många planterade arterna i den gamla parken. Utfärden är ett samarbete med Lunds Botaniska Förening.

Samling kl. 18:00 vid Slottet i Alnarpsparken. Buss 139 avgår från Lund C kl. 17:23. Avstigning vid Campus Alnarp.

Kontakt: Tomas Persson
tomaspersson@gmx.com

Sön 18 maj

Naturvårdsvandring vid Hasslemölla

Lunds kommunekolog Hjalmar Åhrén guidar oss på en vandring kring Hasslemölla strax öster om Veberöd. Han kommer att berätta om naturen i området, som är som vackrast i försommargrönskan. Vi tar buss 160 från Lund C kl 9:43 och ankommer till Veberöd Öster 10:23. Vandringen tar cirka två timmar och är 4 kilometer lång. Ta gärna med fika och sittunderlag. Hemfärd sker individuellt.

Kontakt: Per Blomberg
per_bloomberg@hotmail.com
0702-367849

Tis 17 juni

Florapromenad vid Sankt Hans backar

Botanisk vandring på Sankt Hans backar med omgivning. Under ledning av Ulf Ryde bekantar vi oss med floran i midsommartid vid detta stadsnära grönområde. Vi tittar på vilka växter som finns i denna kulturskapade miljö. Utfärden är ett samarbete med Lunds Botaniska Förening.

Samling kl. 18:30 på p-platsen vid Sliparebacken i sydvästra hörnet av Sankt Hans backar.

Kontakt: Ulf Ryde
ulf.ryde@compchem.lu.se

Sön 13 juli

Floravandring vid Limhamns skjutbana och Lernacken

Mitt i sommaren finns mycket att uppleva i växternas värld. De kustnära och kalkrika markerna söder om Malmö är artrika och det blir såväl vanliga som mindre allmänna arter att se. Under ledning av Staffan Nilsson studerar vi områdets växter. Vi börjar med att gå över Limhamns f.d. skjutbana och fortsätter sedan ut på Lernackens sydsida. Utfärden är ett samarbete med

Lunds Botaniska Förening.

Samling kl. 10:45 vid busshållplats Bunkeflostrand Betalstationen. Tåg mot Malmö avgår från Lund C kl. 09:38. Vid Malmö C sker byte till stadsbuss 4 mot Bunkeflostrand med avgång kl. 10:09.

Kontakt: Staffan Nilsson
staffan.u.nilsson@gmail.com
0738-433494

Lör 26 juli

Storksläppet vid Hemmestorps mölla

Varje år samlar Storkprojektet in storkungarna som fötts i hägn, för gemensam frisläppning sista lördagen i juli. Naturskyddsföreningen i Skåne och Skånes ornitologiska förening står för arrangemanget, som brukar locka mer än tusen personer. Det brukar starta vid 13-tiden men se aktuell information på föreningarnas respektive hemsida.



Vit stork. Foto: Salme Portinson.

Välkomna till Lunds Natursnokare!

I Lunds Natursnokare upptäcker barn mellan 3–10 år och deras vuxna naturen tillsammans. Våra träffar pågår cirka 2 timmar, men det är öppet slut så det är helt enkelt slut när det passar att gå hem. Vi utforskar vår miljö, leker i naturen och fikar tillsammans. Allt ni behöver ta med är lite fika och ett glatt snokigt humör!

Lördag 15 mars kl. 14.00

Vi börjar med lite naturlekar såsom "Vad kom först?" och "Den mänskliga knuten". Därefter myser vi runt brasan, pysslar potatisgubbar och njuter av en kopp nyponsoppa. Ta gärna med egen mat att grilla. Samling vid Nöbbelövs mosse, utanför Gunnesbo 4H-gård.



Lördag 26 april kl. 14.00

Vi börjar träffen med att ge oss ut på jakt med lupp för att undersöka naturen på närmare håll. Därefter skapar vi målningar med blad och krita. Vi avslutar med att forma kakor som liknar olika djurs bajs – för dem som vågar är det fritt fram att sedan äta dem! Samling vid Nöbbelövs mosse, utanför Gunnesbo 4H-gård.

Föranmälan underlättar vår planering, men är inget måste. Alla träffar är gratis så det är bara att dyka upp!

Hitta oss på facebook



eller maila till natursnokarelund@gmail.com.

Vi ses i naturen!

Studiecirklar

Studiecirkel – klimatkrisen

LNf har under 3–4 års tid ordnat studiecirklar där vi tagit utgångspunkt i aktuell litteratur för samtal kring klimatkrisen och anknyttande frågor. Är du intresserad av att delta? Mycket välkommen att i så fall höra av dig till Lars Nerpin i styrelsen senast 10 feb. Bland böcker som nyligen studerats kan nämnas Klimatboken av Greta Thunberg samt Klimatet, tillväxten och kapitalismen av Rikard Hjort Warlenius. I en pågående cirkel knyter vi även an till frågor om biologisk mångfald och läser Dave Goulsons bok Tyst jord. Möten kan ske både digitalt och genom fysiska möten; vi försöker anpassa innehåll och form till vad som är praktiskt möjligt. Kontakt: se sidan 2 i programmet.

Nyfiken på botanik - studiecirkel om vilda växter

För dig som vill lära dig mer om våra vilda växter, bekanta dig med olika växtfamiljer och börja lära dig att känna igen arter arrangeras en nybörjarcirkel i botanik under sensvåren 2025. Cirkeln inleds med en inomhusträff (på kvällen onsdagen 7 maj), varefter resten av cirkeln är förlagd utomhus i form av utflykter på lördagar (17 maj, 31 maj och 7 juni). Vi kommer att besöka olika naturtyper och se hur vegetationen varierar, samt öva oss på att använda bestämningslitteratur för att identifiera arter. Lupp är bra att ha med.

Cirkeln leds av Staffan Nilsson. Anmälan via e-post till staffan.u.nilsson@gmail.com senast 30 april. Begränsat antal platser.



Sexfläckig bastardsvärmare på rosenvial.
Foto: Staffan Nilsson.



Skördefesten är ett bra tillfälle att fånga intresset för LNF. Foto: Tomas Björnsson.



Klädbytdagen lockar allt fler besökare. Foto: Ingela Björck.

Cykelkarta.se

På webben, cykelkarta.se, finns vår cykelkarta som täcker södra Sverige från Skåne upp till Göteborg, Jönköping och Västervik. På cykelkartan hittar du ett stort antal vägar som är lämpliga för cykling och som bildar ett sammanhängande nät av cykelbanor och lågtrafikerade vägar. Här ser du lätt vilka vägar som leder ut i naturen och vilka som snabbast och säkrast tar dig mellan orterna.



Arbetsgrupperna

Kontaktuppgifter till sammankallande för respektive grupp finns på sidan 2 i programmet.

Plangruppen

Gruppen bevakar hur främst kommunen, men också Trafikverket, Region Skåne med flera myndigheter planerar inför framtiden i plan- och infrastrukturfrågor som rör Lund. Genom att delta i debatten och svara på remisser försöker vi påverka dem att ta ökad hänsyn till miljön, naturen och klimatet. Styrelsen hjälper till med val av ärenden och står också för den slutliga utformningen av remissvaren. Se LNF:s yttranden <https://lund.naturskyddsforeningen.se/lnf-tycker/>. Vill du vara med i plangruppen, kontakta Gertrud Berger.

Cykelgruppen

Cykelgruppen träffas ungefär en gång per månad och diskuterar aktuella cykelfrågor, ger förslag på bättre cykelframkomlighet, skriver insändare och remissvar. I vår planerar vi som vanligt att vara med på en cykeldag i maj. Vårens första möte är torsdagen den 13 februari kl. 19:00 på Fontänhuset. Vill du vara med i cykelgruppen, kontakta Tomas Björnsson.

Klimatgruppen

Klimatgruppen träffas varje månad för att diskutera och arbeta med aktuella klimatfrågor. Bland annat tar gruppen fram informationsmaterial, deltar i publika evenemang, ordnar klädbytdagar och diskuterar med politiker och föreslår åtgärder för klimatet. Vill du vara med i klimatgruppen, kontakta Patrik Gyland. Vårens första möte är den 30 januari på Fontänhuset.

Handla miljövänligt-gruppen

Gruppen arbetar bland annat med den årliga miljöveckan som riksföreningen samordnar i september och verkar för minskad användning av skadliga ämnen och resurshushållning. Vill du vara med i Handla miljövänligt-gruppen, kontakta Christina Jacobsson.

Naturvårdsgruppen

Gruppen bevakar naturvårdsärenden i kommunen och föreslår vilka värdefulla naturområden som borde skyddas för framtiden. Gruppen deltar aktivt i framtagandet av den nya grönplanen för kommunen. Vill du vara med, kontakta Per Blomberg.

Programgruppen

Gruppen planerar kommande aktiviteter varje halvår och sätter sedan samman detta i föreningens programblad. Det handlar om många olika arbetsuppgifter från planering, bokning, textskrivning, korrektur, layout, fotoredigering, kontakt med tryckeriet och klistring av adressetiketter inför utskick. Vill du vara med, kontakta Salme Portinson.



är Naturskyddsföreningens ungdomsförbund för alla mellan 12 och 25 år. Läs mer på www.faltbiologerna.se/lund eller skicka ett mejl till lund@faltbiologerna.se!

Bli medlem i Naturskyddsföreningen

Skicka ett mejl till medlem@naturskyddsforeningen.se eller ring 08-7026577. Berätta att du har blivit värvad av Lunds Naturskyddsförening.



Skanna koden med din mobiltelefon så kommer du direkt till Naturskyddsföreningens medlemssidor.

Andra natur- och miljöföreningar

Fältbiologerna i Lund

Naturskyddsföreningens fristående ungdomsförening är för dig mellan 12 och 25 år som gillar naturen och vill arbeta för miljö- och klimatfrågor. Följ med på utflykter, läger, föredrag, aktioner och diskussioner för en bättre framtid. Kontakta lund@faltbiologerna.se om du vill veta mer eller läs på föreningens hemsida: <https://faltbiologerna.se/engagera-dig/hitta-din-klubb/>

Lunds Botaniska Förening

Lunds Botaniska Förening (LBF) är den regionala skånska föreningen för alla som intresserar sig för vilda växter. Föreningen ordnar exkursioner, övervakar den skånska floran och yttrar sig i frågor som rör botanik. Aktuell info finns på <https://lundsbotaniska.se>.

Entomologiska sällskapet i Lund (ESIL)

Entomologiska sällskapet är en mötesplats för insektsintresserade och har sina möten på Biologihuset i Lund. Föreningen ger också ut tidskriften FaZett med två nummer per år och ordnar studiecirkel och utflykter. Mer information hittar du på föreningens hemsida: <https://esil.se/foreningen/>

Lundabygdens Fågelklubb

Lundabygdens Fågelklubb är en ideell förening med syfte att främja fågelskådning och fågelskydd i Lundabygden. Föreningen anordnar exkursioner till olika lokaler beroende på årstid och ger ut medlemstidningen Råkan två gånger per år. Mer information hittar du på hemsidan: <https://www.lundabygdensfagelklubb.se/>.

Puggehatten – Lunds Mykologiska Sällskap

Föreningen hälsar alla svampintresserade välkomna. Även icke medlemmar är mycket välkomna att delta i de svamputflykter som arrangeras hela året! Puggehatten verkar också för ökad kunskap om och bevarande av Skånes svampar. Mer information finns på föreningens hemsida: <https://puggehatten.se/>.

LNF tycker till

LNF har under hösten skickat in två remissyttranden. De berör dels planeringen av delar av Norra Fäladen, dels NCC:s stentäkt i Skrylle. Det senare ärendet har nu avgjorts, med framgång för miljön, vilket beskrivs på nästa sida.

Norra Fäladen-ärendet gäller ett program till detaljplan för Svenshögsvägen och Fäladstorget. Programmet ger bl a utrymme för cirka 1300 nya bostäder, fler butiker och kaféer och nya idrottsanläggningar. Svenshögsvägen föreslås bli stadsgata och nya bostäder föreslås både där och längs Magistratsvägen.

LNF:s remissyttrande kritiserar programmet på flera punkter. Det verkar sakna medvetenhet om klimatkrisen och de mycket stora klimatutsläpp som byggsektorn står för. Utbyggnaden av bostäder och verksamheter bör därför begränsas så att det blir förenligt med kommunens klimatmål, menar LNF.

Fäladstorget behöver få mer liv men byggnaderna nära kyrkan får inte överstiga kyrkans höjd, skriver föreningen vidare, och hävdar också att det är negativt för miljön att omvandla Svenshögsvägen till en stadsgata. Tre av fyra pilalléer längs vägen skulle i så fall tas ner utan att ersättas av annan vegetation. Överhuvudtaget kompenseras de nya parker som föreslås inte på långa vägar de grönytor som enligt programmet blir bebyggda.



Foto: Stadsbyggnadskontoret i Lund.

Miljön vann i Skrylle

Det segdragna målet om NCC:s ansökan om fortsatt stentäkt i Skrylle har i december 2024 avgjorts – till miljöns fördel. Bolaget fick för två år sedan nej av Mark- och miljödomstolen i Växjö till att fortsätta, och utvidga, men överklagade domen. Detta överklagande har nu avslagits av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt, vilket betyder att domen står fast och att NCC måste sluta bryta sten i Skrylle senast den siste december 2028.

Lunds Naturskyddsförening har i flera omgångar lagt fram mycket detaljerade och faktsäckade bevis för att stentäkten skadat Natura 2000-området Måryd-Hällestad, där värdefulla rikkärr torkats ut genom vattenavrinning till stenbrottet.



NCC:s stenbrott i Skrylle. Foto: Per Blomberg. Spridningstillstånd LM2024/042370.

Mark- och miljööverdomstolen anser också att det är klart att täktverksamheten påverkat naturen, och skriver så här:

”Öppna förhållanden inom Natura 2000-området har ökat i omfattning, vilket bland annat inneburit påverkan på rikkärren genom att de blivit torrare och minskat i storlek. Bolagets verksamhet har således redan skadat de livsmiljöer i området som avses att skyddas. Detta innebär att

utrymmet är litet för att godkänna ytterligare kumulativ* påverkan på de skyddade livsmiljöerna och arterna inom Natura 2000-området.”

Beslutet är en seger för naturen, för de många grannar och Södra Sandbybor som engagerat sig mot stenbrottet, och för de eldsjälur inom LNF som arbetat många timmar med växtinventering och med de remissyttranden som haft stor betydelse för beslutet.

* kumulativ: att olika effekter staplas på varandra. Om t. ex. vattnet försvinner från ett visst område blir det mindre av vissa växter där, vilket ger sämre möjligheter för de insekter som levt av dessa växter, vilket i sin tur ger mindre mat för fåglar, fladdermöss och grodor.

Samarbeten

LNF samarbetar på olika sätt med flera andra organisationer och verksamheter. Detta ger föreningen en bredare kontaktyta utåt och kan förhoppningsvis öka trycket för åtgärder mot klimatförändringar och andra miljöskador, och ge klimat-, miljö- och naturfrågor en större uppmärksamhet.

Några exempel är att LNF deltagit vid manifestationer och protestmarscher tillsammans med Fridays for Future Lund, och även hade ett gemensamt informationsbord på Stortorget inför EU-valet i juni.

LNF samarbetar vidare med Lunds Botaniska Förening vid flera exkursioner, och med Hållbarhetsforum och Stadsbiblioteket kring den terminsvis återkommande föreläsningsserien. Stadsbiblioteket deltar numera också i Klädbytdagen.

Med Tekniska förvaltningen samarbetar LNF framför allt i trafik- och transportsammanhang, som i den årliga Cykeldagen.



EU-val-bord. Foto: Adriane Trottner.

Klimatkris

Av Tomas Björnsson



Har vi en klimatkris? En kris för den biologiska mångfalden? Eller är det värre än så, en kris för vår civilisation, en överlevnadskris?

Det verkar inte så akut när vi ser oss omkring. Media talar visserligen om torka och översvämningar och om att människor överallt vill att vi ska göra något åt klimatförändringarna. Men många protesterar samtidigt mot de förslag till åtgärder som läggs fram, och då vågar politikerna inte handla.

Överutnyttjandet av jordens resurser, särskilt de fossila bränslena, har lett till kriserna för klimat och biologisk mångfald. Det är miljörelsens allt överskuggande fråga just nu.

Vi måste förmedla med eftertryck det som forskarna nästan skriker om: hur bråttom det är, att vi redan har 1,5 graders uppvärmning, och att varje tiondels grad ökar riskerna. Det är dags att tala klartext och säga att utsläppen av växthusgaser måste bort meddetsamma. Vi måste sluta släppa ut nu, genast!

Tror vi inte att det är möjligt med en mycket snabb omställning? I så fall behöver vi resonera om alternativet: om hur vi ska hantera den samhällskollaps som riskerar att komma inom ett eller två årtionden.

Vad kan vi i miljörelsen råda över? Hur har vi hamnat här, vad håller på att hända? Vad kan vi påverka och vad behöver vi påverka? Vi behöver fundera över vilka problem vi vill lösa och hur vi kan angripa dem.

Vad är det som händer?

Just nu stiger temperaturen i världen med en tiondels grad vart fjärde eller femte år. Redan 2040 kommer det att vara 1,7 grader, och troligen är det nära två grader före 2050. För att undvika det krävs drastiska nedskärningar av utsläppen långt före dess.

Varje tiondels grad har betydelse i sammanhanget, eftersom uppvärmningen ökar atmosfärens förmåga att bära vattenånga. Detta väntas ge mycket mer regn på vissa håll samtidigt som uppvärmningen förstärker torkan på andra håll, vilket kommer att påverka världens jordbruksproduktion. En rimlig gissning är att det inom något årtionde eller två uppstår stora livsmedelskriser runt om i världen.

Ytterligare ett problem för oss i Norden handlar om Golfströmmen. Om Grönlands isar smälter fort är risken stor att Golfströmmen bromsas upp markant redan om några årtionden. Då förlorar vi vårt nuvarande klimat och det blir mycket kallare i hela norra Europa, från England till Skandinavien.

Klimatkrisen minskar också, naturligt nog, den biologiska mångfalden. Växter och djur har ju inte genetisk kapacitet att anpassa sig snabbt till klimatförändringar, eller till växande städer, vägar med snabba fordon, utdikade våtmarker, mikroplaster, bekämpningsmedel, gruvavfall och alla andra miljöproblem i det moderna samhället.

Ekonomi, teknik och tillväxt

Kan vi lösa problemen med klimatförändringarna och överutnyttjandet av jordens resurser? Är det möjligt att få förbränningen av fossila bränslen att upphöra, eller åtminstone nå "koldioxidneutralitet" inom några få årtionden?

Den optimistiska personen tror på ny teknik, på sol- och vindkraft som blir allt billigare, och på tanken att fånga in koldioxid och pumpa ner den djupt ner i marken.

Andra menar att det är fel på hela det ekonomiska systemet. Och det är lätt att hålla med om detta, men svårt att ändra på ett tänkande som rotats i människors huvuden och gör att dagens ekonomiska system ses som en förutsättning för mat, boende och arbete.

Ekonomins tillväxt utgör också ett särskilt problem. Tillväxten leder till en ständigt ökande förbrukning av jordens resurser och en ständigt ökande miljöförstöring, framför allt i form av den globala uppvärmningen.

Grön tillväxt – tanken att ekonomierna kan växa utan att resursuttaget och miljöpåverkan samtidigt växer – har framförts som ett alternativ. Men är det möjligt för våra ekonomier att växa samtidigt som miljöpåverkan minskar? Kan t.ex. en övergång till mer servicenäringar och mindre "prylproduktion" verkligen minska resursförbrukningen? Och även om det är möjligt, kan det gå fort nog för att hindra att jorden värms upp med 2 grader eller mer?

Reflexioner

Den ekonomiska tillväxten är starkt förbunden med dagens normer, tankesätt, kultur, teknologier, kompetenser och identiteter. Den är djupt rotad i den moderna människans föreställningar om sociala framsteg, personlig status som karriär, stigande inkomster och konsumtion. Människor är rädda att förlora både ting och strukturer om tillväxten skulle utebli eller om ekonomin skulle krympa.

I valet mellan att behålla nuvarande system och att ställa om till något radikalt annorlunda kommer de flesta därför att välja att behålla tillväxten så länge de inte ser några väsentliga fördelar med en nerväxt. Hotet mot miljön ses som ett mer avlägset hot eller som något oöverstigligt man inte kan göra något åt.

Här har miljörörelsen en stor uppgift. Att minska belastningen på natur och miljö lär inte bli möjligt enbart med ekonomiska styrmedel eller goda råd om att installera laddstolpar eller solceller. Det kommer att krävas en rörelse för att förändra normer och värderingar som byggts upp under hela den industriella epoken.

Trots allt finns det ändå många som har skrivit om att människor kan uppleva välbefinnande utan så mycket materiella ting. Denna strimma av hopp får ta oss vidare i en analys av samhällets drivkrafter.

Drivkrafter

Det går inte bara att skylla dagens samhälle på kapitalism, ojämlikhet eller den aktuella regeringen. Mänskliga drivkrafter är viktiga för att förstå utvecklingen.

1600-talsfilosofen Spinoza myntade begreppet "människans fem sorgliga passioner": avund, egoism, girighet, bitterhet och ambitioner.

Och nationalekonomen John Maynard Keynes skrev 1930 om människans drift att "vara bättre än andra". Den kan, menade han, göra att ett framtida ekonomiskt överskott inte leder till mer fritid utan bara till mer produktion: ett ekorrhjul av fortsatt långa arbetsdagar och en ständigt ökande konsumtion av varor.

I överflödssamhället köper vi saker, inte för att vi egentligen behöver dem, men för att prylarna finns och reklamen får oss att köpa dem. De bidrar till att höja vår status.

Den tyske sociologen Hartmut Rosa ser det höga tempot i de moderna samhällena på tre plan: en accelererande teknisk utveckling inom transporter, kommunikation och varuproduktion, accelererande sociala förändringar där moden, samlevnadspartners och regeringar avlöser varandra, och ett accelererande livstempo som yttrar sig i en känsla av att ha ont om tid.

På det privata planet innebär moderniteten enligt Rosa att varje person måste välja ett eget yrke, bilda familj, definiera sina politiska och religiösa ståndpunkter med mera. Men erkännande och status är inte längre något man uppnår och behåller, utan kan ständigt devalveras på grund av accelerationen. Alla måste därför oupphörligt kämpa för att behålla sin sociala position.

I motsats till Spinozas "sorgliga passioner" finns dock även sju dygder, till exempel generositet, medmänsklighet och måttfullhet. Miljörelsens uppgift blir att få dygderna att framstå som det bästa alternativet, som skulle kunna ge människor en god status utan att det skadar andra eller riskerar det allmännas väl. Om de sju dygderna fick fäste skulle också accelerationen kunna dämpas, till förmån för ett större lugn både för individen och samhället.

Framtiden

Även om världens länder i huvudsak skulle följa Parisavtalet, så tolkar alla det på olika sätt. Och även om de globala utsläppen kanske börjar minska under 2030-talet, så lär vi få en uppvärmning på över 1,7 grader. Att begränsa temperaturen till 1,5 grader kräver en massiv satsning på teknik som kan fånga in koldioxid och pumpa ner den i berggrunden, något vi idag bara ser minimala tecken på.

Människor måste därför inse att en samhällskollaps och en kris för civilisationen är fullt möjlig.

Finns det en ljusning?

I boken "Framtidsministeriet" av Kim Stanley Robinson beskrivs en möjlig utveckling. Det börjar dystert med fler och fler klimatkatastrofer runt om i världen. FN sätter upp en avdelning, i folkmun kallad Framtidsministeriet, för att ta itu med problemen. Boken beskriver insiktsfullt hur världssamfundet fungerar och hur trögt det kan vara att få igenom nya idéer och styrmedel. Till slut ser man dock en ljusning och koldioxidhalten i luften har slutat öka.

Vad denna bok beskriver är de starka drivkrafter som motsätter sig förändringar, men också hur starka de folkliga protesterna kan bli när klimatförändringarna hotar allas överlevnad.

Det är trots allt inte så att människor måste få det sämre i framtiden. Med ett lugnare tempo och mindre ambitioner att skaffa det senaste eller visa upp sina senaste ägodelar, så kan dagens stress minska och vi kan må bättre.



Vad ska vi göra?

Kopplingen mellan utsläpp och konsumtion är tydlig och besvärande. Det verkar idag inte möjligt att ifrågasätta den ekonomiska tillväxten, den obegränsade mobiliteten eller andra moderna vanor och värderingar. Men om nu det mesta människor gör leder till för stora utsläpp av växthusgaser och andra överbelastningar av den natur vi är beroende av, så kan väl inte en fortsättning av det moderna projektet vara ett seriöst alternativ?

Omställningen behöver vara radikal. Samhället behöver klara sig utan fossila bränslen, vilket gör att ekonomisk tillväxt inte verkar vara möjlig i fortsättningen. Kommer det att krävas en kontrollerad "nerväxt"? Forskning visar det även under sådana förhållanden är möjligt för människor att leva ett gott liv. Den stora frågan blir kanske snarare vad alla ska syssla med i framtiden?

Vad kan miljö rörelsen hoppas på? Förmodligen att många människor både i Sverige och i andra delar av världen inser problemet och kommer över förnekelse, skuldbeläggande och uppgivenhet och ser utmaningen att lösa uppgiften. En stor samhällsomställning kan vara en stark enande kraft.

Vem ska göra vad?

Det är politikernas uppgift att förmedla allvaret. De behöver säga som det är för att motivera de kraftfulla åtgärder som behövs, från stora investeringar till mindre ting som gör det lättare att göra rätt. Det är inte den enskildes ansvar att ensam bära oket. Det bör göras av alla tillsammans, och börja med att samhället tar tag i frågorna – vilket ju i sin tur är upp till oss alla att se till att det gör.

Naturskyddsföreningen måste börja tala om klimatkrisen som den stora kris den är. Vår förening behöver ta fram konkreta förslag till politikerna om hur svenskarnas utsläpp kan tas bort i princip omedelbart. Vi måste tala klarspråk om att klockan är fem i tolv för att hindra katastrofer och att utsläppen ska ner till noll så snart det bara går, helst nu genast.

På det nationella planet är det vår riksförening som ska driva på regering och riksdag samt påverka beslut som tas i EU. På det lokala planet är det vi i de lokala föreningarna som ska driva på våra lokala politiker så att de motiverar klimatbeslut på alla plan för sina väljare. Då behöver vi också arbeta med att övertyga våra medmänniskor, väljarna, om den omställning vi ser som nödvändig.

Vi som är aktiva i föreningen behöver prata mer med varandra för att få ny energi, bli fler aktiva och hitta vägar framåt. Vi behöver träffas och samtala om vad vi gör och vad vi bör göra.

Kom till klimatgruppens första möte den 30 januari eller till vårt allmänna startmöte 6 februari och var med och mobilisera så att vi kan lyckas med omställningen!

Läs mer om klimatkrisen på vår hemsida:
<https://lund.naturskyddsforeningen.se/material/>.

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

RETURADDRESS:

Leif Runeson

Warholms väg 8 B, lgh. 1103

224 65 LUND



To 6 feb	Startmöte	Sö 6 april	Guidning i Skytteskogen
Sö 9 feb	Solcellskonferens (Stads- hallen, Botulfshörnan)	Sö 13 april	Vårflora i Dalby Söderskog
On 26 feb	Våra hungriga jordar (Stadsbibl.)	Lö 26 april	Klädbyttardag (Stadsbibl.)
On 5 mars	AI och vår kunskap om klimatet (Stadsbibl.)	Lö 26 april	Natursnokarna (Nöbbelövs mosse)
On 12 mars	Drömmarna vi tillsammans drömmer (Stadsbibl.)	Sö 4 maj	Fågelskådning på cykel till Stångby våtmark
Lö 15 mars	Naturvårdskonferens (Stadshallen)	5-10 maj	Hållbarhetsveckan, Lunds universitet
Lö 15 mars	Natursnokarna (Nöbbelövs mosse)	To 8 maj	Cykelutfärd till Fels mosse
On 19 mars	Den mikrobiella jordbruks- revolutionen (Stadsbibl.)	Ti 13 maj	Florapromenad i Alnarpsparken
To 20 mars	Årsstämma	Sö 18 maj	Naturvårdsvandring vid Hasslemölla
On 26 mars	Förebyggande skyfallsarbete (Stadsbibl.)	Ti 17 juni	Florapromenad vid Sankt Hans backar
On 2 april	Gör plats för cykeln (Stadsbibl.)	Sö 13 juli	Florapromenad vid Lim- hamns skjutbana och Lernacken
		Lö 26 juli	Storksläppet vid Hemmestorps mölla